

עטרת

תפארת

במחיצת רבינו הגדול מרן בעל אילת השחר זצוקללה"ה
טור שביעי מהחברותא הגרמ"י שניידר שליט"א

פרשת
ויגש
♦♦♦
שנת
תשפ"א
♦♦♦
גליון 83

"תורה ואמונה"

לאמונה, מראה שם הרמב"ם את עוצם חריפותו הגדולה. כי בזה כנראה השקיע יותר משאר דברים.

אין עוד מלבדו!!!

מה נאמר ומה נדבר בתקופה סוערת שכזאת, שהים הולך וסוער, כל העולם נמצא בחוסר יציבות, ולא יודעים מה לפנינו, אם בענייני הנגיפים השונים, והחיסונים למיניהם, ואם בטרגדיות איומות והנוראות ששומעים מאחינו בית ישראל, ה' ירחם עלינו ועל כל עמו בית ישראל, ממש פחד!

ומצד שני רואים דברים פלאיים, למעלה מדרך הטבע, בשמירה משמים על כל מי שנגזר עליו שלא ינזק, וכן בענייני הפרנסה, וכל תהלוכות החיים. מה יש לנו אם לא "אמונה", לדעת ולהרגיש כמו שציוותה תורה, "וידעת היום והשבות אל לבבך, כי ה' הוא האלוקים, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, אין עוד".

ה' אור לי

אך הנה בתוך כל ההמולה והבלבול, נגיף, מוטציה, בחירות, סגר, עדים אנו לתופעה הנפלאה של "אין לו להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד", שם יש תמיד את המנוחה והשקט האמיתי מכל המולות העולם.

כזה היא כוחה של תורה, שהאדם בכל מצב שהוא, ובכל מקום שהוא, כאשר יתפוס את הגמ' עם הסטנדר ויתחיל ללמוד היות אביי ורבא, אין כלום! חוץ מזה, אשרינו מה טוב חלקנו.

שעות גילוי רצונו ית'

וראוי להביא את לשונו הזהב של "התומר דבורה" בפרק ב', וז"ל: לכך צריך האדם בימים טובים, ובשבתות וביום הכפורים, ובשעות התפלה, ושעות עסק התורה, שאין שעות הגבורות, אלא שעות גילוי הרצון העליון עכ"ל.

ואף שאין לי מושג בדברים נשגבים אלו, אך כאשר ראיתי במשך השנים, אצל רבינו זצוק"ל שהשעות הכי טובות, שהי' שרוי על פניו "אור" ושמחה, הי' בעת עסק התורה, וראיתי אח"כ את דברי התומר דבורה האלו, הבנתי שיש קשר בדברים.

[ובמאמר המוסגר, הי' רבינו ממליץ על לימוד תומר דבורה דבר יום ביומו, ולסיימו כל חודש, כפי שכתב השל"ה הקדוש בהסכמתו, ונתן את זה כמה פעמים בתור סגולה לחולה].

וזהו העונג האמיתי, לראות גם בתקופה זו, האין שהישיבות והבתי מדרשים דולקים באש התורה, במתיקות ואור נפלא, שאין לתאר במילים.

מי יאמר לך מה תעשה..

בתפילת שחרית - לפני סדר הקרבנות, אומרים משפט חזק מאד, שמשום מה רק בימים אלו נתעוררתי לשים לב לעוצמת הדברים.

וכך אנו אומרים "ומי בכל מעשה ידיך, בעליונים או בתחתונים, שיאמר לך מה תעשה", אמונה!!!

אך השאלה היא אם אנחנו רק אומרים את זה, או גם מאמינים לזה באמת. וכפי שהיה אומר רבינו לא פעם ולא פעמיים, יכולים לדבר ולדבר על אמונה ובטחון, אבל להיות באמת "מאמין" זה בכלל לא פשוט.

לא אתם שלחתם אותי הנה

ובפרשת השבוע אנו רואים את כח האמונה העצום שהיה ליוסף הצדיק. אחרי כל מה שעשו לו האחים - השבטים הקדושים, מה אומר להם יוסף, ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי אם האלוקים וגו'.

יוסף הצדיק בן זקונים של אביו, ובאים אחיו ופוסקים עליו חיוב מיתה, ובא ראובן ומנסה להצילו מידם, ומציע לזרקו לבור. ולוקחים אותו האחים הקדושים - שבטי ק-ה, וזורקים אותו לבור עם נחשים ועקרבים... אך מסבב הסיבות זימן מדינים, סוחרים, שהעלוהו מן הבור, ולקחוהו למצרים, וכל השתלשלות הענינים, עד שהגיע למעמדו כעת.

ובא יוסף ואומר לאחיו, אתם בודאי חושבים שעיי"ז שזרקתם אותי לבור, ומכרתם אותי למדינים וכו', עיי"ז נתגלגל הדבר שאני במצרים וכו' וכו'. תדעו לכם שזה טעות!!! לא אתם שלחתם אותי הנה! רק האלוקים!!!

התורה מביאה את זה, זאת אומרת שזה הי' האמת בלבו, שכך אמר יוסף, וכך הרגיש באמת.

מבהיל לחשוב לאיזו דרגה יכול בן אנוש להגיע באמונה, בתוך כל הצער והסבל שנראה הכל כאילו הנהגה טבעית, לראות את האלוקים - "אין עוד מלבדו", פחד להבין כזה דבר.

הרמב"ם מאריך באמונה

והרבה מאד הי' מדבר רבינו על זה, שצריך "לחיות באמונה", וכלשון הפסוק "וצדיק באמונתו יחיה".

ומרגלא בפומי' דרבינו מה שכותב הרמב"ם, שבכל דבר הוא משתדל לקצר, אך כשידבר על אמונה, יאריך הרבה.

והי' מוסיף שרואים דבר פלא, שעל אף שהרמב"ם בדרך כלל הוא בבחינת "סיני" כמו שאמר מרן החזו"א זצוק"ל, [וכפי שרואים שכל הקושיות ששאלוהו חכמי לוני"ל ענה להם עם בקיאות גדולה, ולא בתשובות מחודדות], בכל זאת כשמגיע

והי' זועק הרבה, "נישט הרגענען די צייט", פי' לא להרוג את הזמן...

זוכה ללמוד – שבע דקות בשבוע!

אך ישנו בוגר ישיבה, שבעוה"ר נחלה בחולי קשה מאד, שהלימוד מכביד עליו מאד, והרופא מאשר לו ללמוד רק 7 רגעים בשבוע!!!

ואומר לו אותו צדיק המסובל ביסורים, **שכל השבוע הוא מצפה לאותם שבע רגעים, ולפעמים אינו ישן כל הלילה לפני זה, מרוב מתח.**

והעיקר מה שאני אוהב לשמוע, זה המשפט שאומר לאחר הלימוד - "אין בן אדם מאושר יותר ממני..." מורי ורבותי, אינני יודע מה שקורה בשמים, אבל כמדומני שכולנו מבינים שיהודי במצב קשה כ"כ, שמתבטא בכאלה מילים, על הזכות הגדולה שלו - ללמוד "שבע דקות", בודאי זה מביא שמחה גדולה לפניו ית"ש.

כמה עלינו לנצל את הזמן

ומה שנוגע לנו, שב"ה בידנו ללמוד עשרות פעמים שבע רגעים, ולא רק פעם בשבוע, אלא כל "יום ויום", כמה עלינו לשמוח ולדעת שבאמת אין אדם יותר מאושר מאתנו בעולם!!

ויהי רצון שנוצל את ימי חיינו ללמוד וללמוד, בלי הפסקה. וגדול כוחה של תורה להוציא את האדם מכל ההפרעות שבעולם, ובזכות זה נזכה לישועה הגדולה, בביאת משיח צדקנו בב"א.

עשרה בטבת

ארשום בעז"ה כמה דברים שנוגעים ליום התענית בנוגע לסליחות, כשהנץ הי' מאוחר, הי' מקדים את הסליחות לפני התפילה.

והורה לומר אשרי וחצי קדיש לפני הסליחות, ואחר הסליחות לומר "קדיש תתקבל", כפי שעושים בסליחות לימים נוראים. [והתבטא פעם שסליחות אי"ז אמירה בעלמא, ואי אפשר לאומרם סתם כך].

ברכת כהנים, הורה לברך גם במנחה גדולה.

הי' מעשה בכהן שטעם לפני מנחה, והורה לו שיכול לישא כפיו.

עשרות שנים הי' מקבל מפטיר בישיבה קטנה, וקורא בעצמו את הפטרה, אך אח"כ כשהפסיק להתפלל בישיבה קטנה, התגלה פעם אחת איזה הפסקאותיות בבניא, ומאז ביקש שלא יתנו לו שלישי במנחה בתענית ציבור, היות ולדעת המחבר אין בו הפטרה.

במוצאי תענית רגיל, הי' מתפלל בדרך כלל - 45 דק' אחרי השקיעה, אך בליל שב"ק כדוגמת השנה, כמדומני שהתפלל - 30 דק' אחרי השקיעה.

ואיהו לעצמו כשהי' מתפלל מוקדם, הי' קורא אח"כ קריאת שמע שוב, לפני האכילה, אך בתור הוראה, אמר שהקורא לאחר עשרים דק' אחרי השקיעה, אינו צריך לחזור ולקרות.

יצוין שכשהי' עשרה בטבת כזה, בעש"ק, עשה שיעור בצהריים כרגיל.

מהרה יהפוך לנו, אבינו שבשמים, לששון ולשמחה

ובימים אלו הזמנתי לסעודת סיום הש"ס, של יהודי יקר שזוכה ללמוד בכל יום חמשה דפי גמ' כפי שהורה לו רשכבה"ג מרן שר התורה שליט"א, וזה עתה פעם שניה שזוכה לסיים ש"ס.

ולכבודה של תורה, ערך סעודה בביתו, עם בני ביתו שיחי' וכמנין מוזמנים, אך השקיע הרבה לעשות סעודה מכובדת, כראוי לשמחה גדולה.

קשה לי לתאר במילים את האור ואהבת תורה שהרגישו באותם רגעים בבית, ממש "אשריכם תלמידי חכמים שדברי תורה חביבין עליכם ביותר".

וחשבתי בלבי, כמה מחזק ומוסיף אירוע כזה בלב כולם ובפרט בלב הילדים, כשרואים האיך שכ"כ שמחים וטורחים לערוך סעודה חגיגית, לכבוד סיום הש"ס, בודאי נכנס עמוק בלבם, שאי"ז דבר של מה בכך.

זכחו השי"ת לשפע נחת דקדושה מכל יוצ"ח, ואך טוב וברכה ישכון באהליהם.

עיקר הסיום כדי להמשיך

ורבינו זצוק"ל הי' טורח הרבה לחזק את הלומדים בסיומי מסכת שונים, ושלא לדבר על סיומי הש"ס, שהי' נוסע מעיר לעיר, וכמעט כל מקום שביקשו שיבוא, הי' בא.

והי' אומר שעיקר מטרת הסיום, היא כדי לרענן ולחדש את התשוקה להמשיך ללמוד. וכן הדבר מעורר שיתווספו לומדים חדשים.

כולל פוניבז' וארחות תורה

והרבה שנים הי' טורח לבוא לכולל פוניבז' לסיום מסכתא בשיעור שנמסר מידי יום ביומו ע"י הגאון המופלג ר' איתמר גרבוז שליט"א ראש ישיבת ארחות תורה, ולא הי' צריך לשכנעו לבוא, רק הי' בא הגאון שליט"א להודיע שביום פלוני יסיימו מסכתא פלונית, והי' בא רבינו בשמחה.

וכהנה בהרבה מקומות, הי' רואה חשיבות מיוחדת לעודד הלומדים, להתחיל ולסיים מסכתות.

ובישיבתו הק' "ארחות תורה" בכל סוף זמן, הי' בא להשתתף בסיום המסכתא שנלמדה באותו זמן, והיו רואים את השמחה והאושר על פניו, בראותו בני - בני הישיבה הק' נשארים למחרת יו"כ או ת"ב, ומסיימים את המסכתא, אשרי עין ראתה.

וכדברים האלה עלינו לראות תמיד להחזיק חזק את הגמ' וללמוד בעיון ובהיקף רב, ולהספיק ללמוד הרבה מסכתות, כרצונו ית"ש.

לא "להרוג" את הזמן

ואסיים בדבר שמרגש אותי כל פעם מחדש, ואף שכבר הזכריו פעם, נחזור ונביאנו.

הנה ב"ה כל בן תורה ניתנה לו אפשרות לשבת ולעמול בתורה הק', כחפצו. ובפרט בני הנעורים שאין להם ריחים בצווארם, וכפי שהי' מעורר הרבה רבינו שצריך לנצל את השנים הללו, שהם בלי טירדות שונות.